

DE HERVORMDE VAAN

72e jaargang - No. 10 - oktober 2012

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt 10 maal per jaar. Voor leden gratis.
Niet-leden € 13,00 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
tel.: 0180-423817; c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Johan Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
tel.: 0548 - 519549

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk
tel.: 033 - 8446241

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699
e-mail: bondsbureau@filtnet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij november-nummer

De kopij voor het november-nummer moet vóór
21 oktober bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

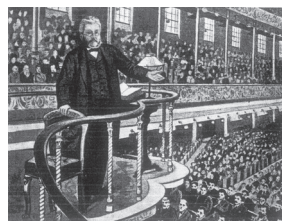
Woorden van Spurgeon

Jeremia 31 : 12

Hoe heerlijk, als iemands ziel onder hemelse bewerking staat: zij is niet langer een wildernis, maar een tuin van de HEERE! Afgesloten van de woestijn, ommuurd door genade, beplant volgens voorschrift, bezocht door de liefde, gewied door de hemelse tucht, en bewaakt door goddelijke macht, wordt de begenadigde ziel gereed gemaakt om vrucht te dragen voor de HEERE.

Maar een tuin kan uitdrogen door gebrek aan water, en dan kwijnen al zijn kruiden en zij staan op het punt dood te gaan. O mijn ziel, hoe spoedig zou dit het geval zijn, als de HEERE u zou verlaten! In het Oosten is een tuin zonder water al spoedig helemaal geen tuin meer: niets kan tot volmaking komen, groeien of zelfs leven. Wanneer begonnen wordt met besproeiing, is het resultaat verrukkelijk. Hoe heerlijk, als de ziel gelijkelijk door de Heilige Geest wordt bevochtigd: elk deel van de tuin krijgt zijn eigen stroom; overvloedig: een voldoende verfrissing komt bij elke boom of plant, hoe dorstig zij ook van nature mogen zijn; aanhoudend: elk uur brengt niet slechts zijn warmte, maar ook zijn verfrissing, wijs: elke plant ontvangt precies wat zij nodig heeft. U kunt in een tuin aan het groen zien waar het water vloeit, en zo kunt u ook spoedig bemerken, wanneer de Geest van God komt.

O HEERE, bevochtig mij deze dag, en maak, dat ik U een volledig loon verschaf, om Christus' wil. Amen.

Inhoud

blz.

Woorden van Spurgeon	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	4
Bijbelstudie N.T.	7
Van de voorzitter	10
In the picture	11
Artikel wijlen ds. H. Visser	12
Organisatienieuws	13
Boekbesprekingen	14
Overlijdensberichten	15
Uitnodiging Bondsdag 2012	16

Hemelse rust

Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent en Ik zal u rust geven.
(Mattheüs 11:28)

Jezus sprak deze woorden uit tot een grote groep mensen die Hem volgden. Ze werden veracht door de geestelijke leiders die het volk allerlei bepalingen oplegden. Aan de tien geboden hadden ze niet genoeg. Allerlei geboden en verboden werden eraan toegevoegd. Het was een zware last die op de schouders van het volk werd opgelegd. Ineens hoorden ze, vermoeid als ze waren, uit de mond van de Heere Jezus: 'Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast bent en Ik zal u rust geven.' Jezus leerde geheel anders dan de farizeeën.

Ook vandaag is er veel rusteloosheid. Velen voelen zich opgejaagd door de druk die er vanuit de samenleving op hen uitgaat. Anderen zijn op zoek naar geluk maar kunnen het nergens vinden. Er is veel rusteloosheid vanwege de moeilijke dingen die we meemaken in ons leven: zorgen, ziekte, gebrokenheid en rouw. De rusteloosheid die er is bij ons mensen was er oorspronkelijk niet. Eenmaal leefde de mens in de sabbatsrust van het paradijs. De mens is echter van God weggegaan. Door de zonde en door de gevolgen van de zonde is er veel rusteloosheid gekomen.

De Heere heeft het daar niet bij gelaten. Hij heeft Zijn Zoon gezonden in de wereld en de Zoon was bereid om te gaan. Gods Zoon genoot van de rust bij Zijn Vader in de hemel. Maar Hij ging de wereld vol van onrust tegemoet. Er was voor de Heere Jezus op de aarde geen seconde een verademing. Hij droeg op het kruis de toorn van God in de plaats van zondaren. Alles wat nodig was om de schuld van de Zijnen te betalen, is door Hem gedaan. Hierbij is het niet gebleven. Hij stond op uit de dood op de derde dag en is na 40 dagen teruggekeerd naar de hemelse rust. Vanuit de hemel schenkt Hij door de heilige Geest de rust die Hij door Zijn sterven en opstanding heeft verdiend.

Met het oog op datgene wat komen gaat

zegt Jezus: Kom naar Mij toe. Hij zou kunnen zeggen: Ga weg van Mij. Hij zegt echter: Kom. Wij zijn bevoorrecht boven de mensen die toen leefden. Wij weten op welke wijze Jezus de rust heeft verdiend en hoe Hij deze uitdeelt. Nog dringender dan toen klinkt de roep: Kom naar Mij toe.

De rust die Jezus geeft, is niet iets van de toekomst. De rust is tegenwoordig. Daarom moeten wij ons haasten om in de rust in te gaan. Laten we het hierbij niet verwachten van onze eigen daden. Het is dwaas om te willen werken, terwijl Christus alles heeft verdiend. Hij heeft de zonde verzoend, de schuld betaald, de dood en de satan overwonnen. Het enige dat voor ons nodig is, is komen tot Hem.

In deze uitnodiging wordt niemand bij voorbaat uitgesloten. Niemand hoort uit Zijn mond: Voor u kan het niet. Zijn uitnodiging is ruim. Hij spreekt niet over sommigen. Hij spreekt niet over velen. Zijn verlangen is dat allen tot Hem komen om van hem zaligheid te ontvangen. Ga dan aan Zijn uitnodiging niet voorbij als Hij roept: kom. Stel het komen tot Hem niet uit, want van uitstel komt afstel.

Misschien denkt iemand: Kon ik maar op een directe manier tot Jezus gaan. Het gaat vandaag echter anders dan toen. We kunnen Jezus ontmoeten in het lezen van de bijbel en in het gaan naar het huis van de Heere op zondag. Vooral op zondag, de rustdag, wordt de rust geschonken. De Heere Jezus belooft aan allen die tot Hem komen rust. Hij zegt niet: Misschien zal ik die geven. Nee: Ik zal rust geven. Dat is een vaste belofte waarop we kunnen vertrouwen.

Het zal in het leven gezien worden als we uit deze rust leven. Want we zullen de Geest in ons laten werken en rusten van onze zonden. Dit wil niet zeggen dat het leven van de gelovigen altijd zo rustig verloopt. Vaak zijn

daar de aanvechtingen van satan die rond gaat als een brullende leeuw. Vaak is daar het verdriet over eigen tekorten zonden. De rust wordt de ene keer meer ervaren dan de andere keer, maar wat de Heere geeft, kan niet van ons worden afgenomen. In het geloof mag worden ervaren: 'Wien heb ik nevens U omhoog, wat zou mijn hart, wat zou mijn oog, op aarde nevens U toch lusten? Niets is er, waar ik in kan rusten' (Psalm 73: 13 ber.).

Op aarde blijft de rust onvolkomen. Straks is het een eeuwig rusten in de Heere. Er blijft dan een rust over voor het volk van God. God zal alle tranen van de ogen afwissen en de dood zal niet meer zijn. De zonde zal weg zijn en de gevolgen van de zonde zullen weg zijn. Rusten is niet hetzelfde als niets doen. In de hemel mogen allen die in de Heere Jezus hebben geloofd, eeuwig de Heere loven en te prijzen.

Bijbelstudie O.T.

Noblesse oblige

Amos 2

Ds. J.P. NAP

Deze mooie Franse uitdrukking betekent: Adeldom verplicht. Wie een bevoorrechte positie heeft, moet zich daar ook naar gedragen. Dat geldt zeker wel voor hen die in de hoge positie verkeren deelgenoot te zijn in Gods verbond. Dat merken we in Amos 2.

In dit hoofdstuk wordt het oordeelswoord van de Heere voortgezet. In hoofdstuk 1 klonk het reeds tot een vijftal volkeren. Nu wordt het vervolgd tot Moab, Juda en Israël. Het oordeel tegen Israël vormt wel de climax. Dit volk van God moet niet denken dat het aan het oordeel van de Heere kan ontkomen omdat het Zijn volk is.

Vers 1-3 Moab

Moab is evenals het hiervoor genoemde Ammon een zoon van Lot, zie Gen. 19, vooral vers 36-37, en dus verwant aan Israël. Het gebied van Moab ligt ten zuiden van dat van Ammon, ten zuidoosten van de Dode Zee.

Ook Moab heeft tegen de Heere gezondigd met drie, ja vier overtredingen. Zie voor deze uitdrukking de vorige bijbelstudie. Vooral wordt de zonde genoemd, dat hij de beenderen van de koning van Edom tot kalk heeft verbrand. Edom grenst aan Moab, maar ligt nog weer meer naar het zuiden, zo'n beetje

ten zuiden van de Dode Zee. Het gebied van zowel Moab als Edom ligt nu in Jordanië.

Opmerkelijk, dat hier van Moab geen zonde tegen Israël wordt genoemd; dit in tegenstelling tot de zonden van de vijf volkeren in hoofdstuk 1. Wel is Edom aan Israël verwant, evenals Moab zelf. De Heere is heus de Koning van de gånse aarde. Hij laat Zich niet alleen in met Zijn volk Israël, maar ook met de andere volkeren. Bij geen enkel volk kan Hij het onrecht door de vingers zien. Alle volkeren worden opgeroepen om de Heere te dienen en te loven; vooral in veel Psalmen horen wij dit (93, 97, 99 enz.).

Lijkschennis is een ernstig vergrijp. Volgens 2 Kon. 23:16 geldt het verbranden van doodsbeenderen als een ontering en ontwijding. Vermoedelijk heeft Moab de kalk van de beenderen gebruikt voor zijn kalkindustrie ten behoeve van het pleisteren van muren. Daaruit blijkt wel, dat wij hier niet al te direct van een crematie kunnen spreken in onze betekenis van het woord. Toch is het wel zo, dat in beide gevallen -toen en nu- de lijkverbranding als een ontering moet worden gezien, ook al beleven velen dat vandaag de dag niet meer zo. Het Woord brengt correctie aan in deze beleving. Prof. dr. C. van Leeuwen trekt in zijn commentaar de parallel tussen Moabs

zonde en de lijkschennis van de nazi's in de 2^e wereldoorlog, die zeep maakten van de lijken van vergaste Joden.

Zeker, ook begraven worden is een vernedering. Toch is het goed om in onze tijd vast te houden aan deze manier van lijkbezorging. Is onze Heere Jezus ook niet begraven?! Zo heeft Hij voor de Zijnen het graf geheiligd en ons tevens een voorbeeld nagelaten.

De straf tegen Moab vertoont gelijkenis met die tegen Ammon in 1:14, 15. Moab zal in vlammen opgaan, evenals de paleizen van Kerioth, een belangrijke plaats (vgl. Jer. 48:24), vermoedelijk gelegen aan de rivier de Arnon. Deze ondergang van Moab zal gepaard gaan met oorlogsgedruis en bazuingschal. De leidlieden van Moab vinden de dood.

Vers 4-5 Juda

Tot hiertoe zullen de mensen van Juda en Israël vergenoegd naar Amos hebben staan luisteren. Instemmend: wat een goede en ernstige preek van deze veehouder. Aan de vijanden van Gods volk wordt goed de waarheid aangezegd, terwijl het zelf vrijuit lijkt te gaan. Misschien herkennen we het bij onszelf wel? Maar ook Gods volk blijft niet buiten schot. Immers, noblesse oblige.

Eerst wordt door Amos Juda aangesproken, het tweestammenrijk.

Juda wordt wetsovertreding verweten. Ook die andere volkeren zijn tegen de geboden van de Heere ingaan en dat wordt hen ook terdege aangerekend, maar voor Juda geldt hun overtreding als verbondsbreuk. Zij hebben de wet van de HEERE verworpen, zo lezen we. God is hun HEERE, hun verbondsgod, die hen heeft opgezocht. Met 'de wet' wordt Gods gebod in het algemeen bedoeld; met 'Zijn verordeningen' (inzettingen, SV) worden de afzonderlijke geboden bedoeld. Zakelijk komt dit op hetzelfde neer. Toch zit er ook de gedachte achter, dat wie één gebod overtreedt aan de hele wet schuldig staat. Ook is de zonde van Juda heel concreet. Het is niet Amos' bedoeling om hen een abstract zondebesef bij te brengen. Dit concrete blijkt ook uit de leugengoden die Amos noemt. Door deze uitdrukking worden de afgoden als leugens bestempeld, zoals ook de kanttekeningen SV melden. Afgoden bedriegen. Toch volgt Juda hen en overtreedt zo het eer-

ste gebod evenals hun vaders vaak deden. Hoe belangrijk is het goede voorbeeld van de ouders voor de kinderen.

En de straf? Opnieuw noemt Amos een straf door vuur. God zal dat werpen in Juda en in de paleizen van Jeruzalem. Bij dit vuur kunnen we denken aan de bliksem, maar ook aan vuur in oorlogssituaties.

Evenals bij de andere gerichts aankondigingen in deze twee hoofdstukken is het niet eenvoudig om gebeurtenissen aan te wijzen, die er de vervulling van zijn. In elk geval is het doel, dat ook Juda zich tot God zal bekeren; ja, tot de HEERE hún God.

Vers 6-8 Israëls zonde

Israël kon lang denken, dat Amos voor hen geen oordeelswoord had, maar nu komt het wel degelijk. De woorden tot de buurvolkeren en Juda zijn een springplank om nu ook Israël te bereiken. Israël heeft eveneens zonde op zonde gestapeld. En dan wordt Amos terstond heel concreet: de rechtvaardige wordt voor geld verkocht en de arme voor een paar schoenen.

Gaat het hier om maatschappijkritiek, zoals zo vaak is beweerd; vooral ten tijde van de inmiddels achterhaalde maatschappijkritische theologie uit de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw? Of gaat het om misstanden uit een socialistisch verkiezingsprogramma? Nee, maar het gaat wel om sociale wantoestanden, omdat die een breuk betekenen van het verbond van God met Israël.

Als de rechtvaardige (= die naar Gods wet leeft) en de arme zich in de schulden moeten steken en aan hun rijke schuldeisers niet terug kunnen betalen, worden zij als slaaf verkocht. Men wil dat zij diep in het stof kruipen. Ze worden eenvoudig weggedrukt. Er wordt hen geen plaats gegund. Deze armen worden voortdurend bedreigd.

Uitdrukkingen als de rechtvaardige, arme, zachtmoedige betekenen in de Bijbel ook vaak de vrome, de godvrezende. Dit houdt niet in, dat de arme automatisch God vreest, maar wel dat hij in zijn armoede op geen mens kan bouwen, maar wel op de Heere. Tot Hem wordt hij uitgedreven. En juist deze mensen moeten het ontgelden, want de rijke vreest meestal de Heere niet.

Ook een seksuele zonde wordt genoemd: een vader en een zoon die hetzelfde meisje verkrachten. Hoe afschuwelijk. In het verband van Amos' prediking ligt het voor de hand bij dit meisje aan een slavin te denken. Het is groepsverkrachting van een meisje dat alleen maar het onderspit kan delven. Streng striemt Amos deze zonde door te verkondigen dat men daardoor de heilige Naam van God ontheiligt. Dat is het eigenlijke punt in zijn prediking: Hoe heilig is Zijn Naam...

Nog een vergrijp meldt de profeet. Rijke Israëlieten eisen de kleren van de arme als onderpand, als zij aan hen wat voedsel of geld lenen. Zij geven deze kleren niet voor de nacht terug ter bescherming tegen de kou, vgl. Ex. 22:26, 27. Nee, zij vertonen het als toppunt van heiligschennis om zichzelf 's nachts op die kleren uit te strekken bij elk altaar. En zij drinken daar de wijn, die zij van de arme als boete eisen, wanneer die vastloopt in zijn schulden. Zij doen deze zonden in het huis van hun goden. We zullen moeten denken aan de tempels in Dan en Bethel. Daar worden de gouden kalveren van koning Jerobeam gediend. Ongetwijfeld ook onder het mom van de Heere te dienen.

Vers 9-12 De weldaden van God en Israëls reactie

Tegenover deze wandaden van mensen staan de weldaden van de Heere. Welke?

Hij heeft de Amoriëten voor hun ogen weggevaagd. En dat ondanks de grote kracht van deze oorspronkelijke bewoners van Kanaän (vgl. Gen. 15:16) die als ceders en eiken waren.

Gespreksvragen:

1. God straft het onrecht aan Edom begaan. Bemoeit Hij Zich met het grote wereldgebeuren?
2. Hoe beoordelen we begrafenissen en crematie in het licht van Gods zorg voor het (gestorven) lichaam?
3. Vindt u de zonde die Juda verweten wordt concreet? Wat wordt bedoeld met 'een abstract zondebesef'?
4. God is heilig, vers 7. Beseffen we dit voldoende? Hoe zal dit besef blijken in onze levenswandel?
5. Kunt u met elkaar iets van de adeldom delen; de van God ontvangen voorrechten benoemen?
6. Hoe is het mogelijk om wel aan Gods oordeel te ontkomen? M.a.w. waar is Christus in dit hoofdstuk?

Daarvóór reeds had de Heere Zijn volk uit Egypte geleid. Deze herinnering aan de uittocht bedoelt veel meer te zijn dan een opfrisser van de kennis der vaderlandse geschiedenis. Amos wil zijn hoorders erbij bepalen hoeveel gunsten zij van God gekregen hebben. Uit louter genade en barmhartigheid zijn zij door de Heere verlost van onder het vijandelijk juk. Welnu, laat men dan ook met barmhartigheid bewogen zijn over de naaste, die in nood verkeert.

Ook gaf de Heere hen profeten en nazireeërs. Tussen twee haakjes: al is Amos dan zelf geen profeet van origine, hij heeft niets tegen hen die dat wel zijn! De profeten moesten het woord van de Heere verkondigen en de nazireeërs moesten een voorbeeld zijn voor het volk door in soberheid geen wijn te drinken. Maar de Israëlieten gaven de nazireeërs wijn te drinken en de profeten dwongen zij te zwijgen.

Het geloof zonder de werken is dood. Deze gedachte van Jakobus is ook de achtergrond van de scherpe prediking van Amos. Het volk Israël, dat zoveel weldaden van de Heere ontvangen heeft, mag wel meer in dankbaarheid leven.

En wij? Noblesse oblige. Wat een voorrechten hebben we als gemeente(n) ontvangen. En persoonlijk als gedoopte. En door de werking van de Heilige Geest in uw hart?

Vers 13-16 Oordeel over Israël

Om al deze zonden komt nu het oordeel. Een aardbeving zal komen, vgl. 1:1, zodat alles gaat kraken als een wagen vol graan. Snelheid en kracht, wapens en paarden helpen niet. Zeven voorbeelden illustreren hoe onmogelijk het is aan Gods oordeel te ontkomen.

Ds. H.J.T. LUBBERS

Ik ben het Licht der wereld **Johannes 8 : 1-12**

In het begin schiep de HEERE als eerste het licht (Gen. 1:3). Met onze zonde hebben wij dat licht gedooft. Het Johannes-evangelie zet in met een herinnering aan het eerste Bijbelboek: *In het begin was het Woord*. En opnieuw gaat het over licht: *'Het licht schijnt in de duisternis'*. *'Dit was het waarachtige licht, dat in de wereld komt en ieder mens verlicht'* (Joh. 1:1-18). Het is alsof Johannes zeggen wil: God begint opnieuw! En zo is het ook. Want de Heiland zegt in Joh. 8:12: *'Ik ben het Licht der wereld; wie Mij volgt, zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben'*.

Dit Ik ben-woord klinkt opnieuw in Joh. 9:5 en ook Joh. 12:35 sluit er nauw bij aan. We concentreren ons in deze Bijbelstudie echter op de tekst en de context van Joh. 8:12.

Loofhuttenlicht

Uit Johannes 7 en 8 valt op te maken, op welk moment de Heere Jezus het tweede Ik Ben-woord uitspreekt. In 7:2 staat dat het Loofhuttenfeest aanstaande is; in 7:37 is het de laatste dag van het feest; in 7:53 gaat ieder naar huis en in 8:2 is het 's morgens vroeg. Johannes 8 speelt zich dus af op de dag ná het Loofhuttenfeest.

Johannes vermeldt ook de plek waar Jezus op dit moment onderwijs geeft: Bij de 'collectebussen' (8:20), die op het Voorhof der vrouwen staan. Op dat voorhof stonden ook 4 reusachtige kandelaars, die 's avonds gedurende het Loofhuttenfeest werden ontstoken. Rond deze kandelaars vierden de toegestroomde pelgrims met brandende fakkels feest in een zee van licht. Dat licht vanaf de tempelberg verspreidde een gloed over heel Jeruzalem.

Dit zijn geen onbelangrijke details: Er is namelijk een verband tussen Jezus' woorden en het Loofhuttenfeest. Het loofhuttenlicht herinnert aan de woestijnreis: De HEERE verlichtte de weg door middel van een vuurkolom (Ex. 13:21-22). De wolk- en vuurkolom daalde naar beneden en rustte boven het heiligdom, wanneer het volk rust mocht houden. Dat neerdalen van de wolk gebeurt voor het eerst aan het eind van het boek Exodus, op het moment dat alle onderdelen van de tabernakel gereed zijn en het heiligdom wordt opgebouwd: *'Toen overdekte de wolk de tent van ontmoeting, en de heerlijkheid van de HEERE vervulde de tabernakel'* (Ex. 40:34). Het licht is dus teken van de heerlijke aanwezigheid van de HEERE, Die temidden van Zijn volk wil wonen. Dat is een eerste lijn in dit Ik ben-woord van Jezus: In Christus woont God tussen de mensen. Hij is de vervulling van het Loofhuttenlicht.

Zonlicht

Tegelijk is de Heere Jezus méér. Want het Loofhuttenfeest is voorbij in Johannes 8 – de kandelaars en fakkels zijn gedooft. Het is 's morgens vroeg: De zon is zojuist opgekomen. Jezus is geen lamplicht, Hij is het

zonlicht. Een lamp verlicht de nacht, maar de zon verdrijft de nacht. Zo komt de Heere Jezus in de nacht van de wereld. Duisternis hangt in de Bijbel samen met: Zondige werken (Ef. 5:11), anti-goddelijke machten (Ef. 6:12), onwetendheid (Ps. 82:5), ellende en dood (Jes. 9:1). Het is om ons heen met handen te tasten. Duisternis van onrecht (kind-soldaten, vrouwenhandel), duisternis van allerlei ellende (de dood en levensbedreigende ziekten), de duisternis van angst, onvrede en niet te vergeten de duisternis van de geestelijke blindheid (de Godsvervreemding). Dit laatste lijkt met name een rol te spelen in hoofdstuk 9, waar hetzelfde Ik ben-woord terugkeert in het verband van de genezing van de blindgeborene.

Een wereld vol duisternis dus. En wat is het aangrijpend, als we bedenken, dat wij die nacht zelf over ons hebben afgeroepen, doordat wij de duisternis liever hebben gehad dan het licht en ervoor kiezen om de werken van de duisternis te doen (Joh. 3:19).

Maar Jezus komt als het Licht in die stikdonkere wereldnacht. *'De duisternis gaat wijken, van de eeuwenlange nacht - Een nieuwe dag gaat prijken, met ongekende pracht'*. De Heiland gaat op Golgotha de stikdonkere nacht van de godverlatenheid in. Daar doorleeft Hij de buitenste duisternis. Maar op de nacht van Golgotha volgt het licht van Pasen. Opnieuw met de woorden van een lied: *'Een heerlijk morgenlicht breekt aan - De Zoon van God is opgestaan'*. Omdat Jezus leeft, heeft de nacht niet het laatste woord.

Der wereld

Het loofhuttenlicht verspreid een gloed over Jeruzalem. Jezus is het (zon)licht der wereld. Daar zit een verwijzing in naar Jesaja 49:6. Israël had de roeping om een licht te zijn voor de volken. In Christus wordt het werkelijkheid. *'Het is mij te gering dat u voor Mij een Knecht zou zijn om alleen de stammen van Israël op te richten... Ik heb U ook gesteld tot een Licht voor de volken om Mijn heil te zijn tot de einden van de aarde.'* Dus ook in Nederland! Wat een genade!

Wie Mij volgt

Jezus' verschijning als het Licht der wereld

vraagt om een reactie, om persoonlijke betrokkenheid: *'Wie Mij volgt...'* Dat roept opnieuw het beeld van de vuurkolom op, die als een 'hemelse tom-tom' de weg wees door de nacht richting het beloofde land. Wie in het licht van God wil verkeren, moet Jezus volgen. Christen-zijn is blijkbaar niet zozeer 'de waarheid ondertekenen', maar 'volgeling van de Heiland worden'. Denk aan de vraag die in veel kerken tijdens een belijdenisdienst aan de nieuwe lidmaten wordt gesteld: *'Aanvaardt u de roeping om (...) uw Heiland te volgen (...)?'* 'Volgen' is ook een kernwoord in Johannes 10, het hoofdstuk over de goede Herder. 'Volgen' hangt daar heel nauw samen met het kennen van de stem van de Herder (Joh. 10:4, 5, 27). Belangrijke les voor ons. Volgen is slechts mogelijk, wanneer we dicht bij de Schriften leven. Want waar het Woord open gaat, vernemen we Jezus' stem. Waar het Woord open gaat, wordt het licht (Ps. 119: 105, 130, 2 Petr. 2:19). Waar het Woord open gaat, zien we de Heere Jezus gaan. Het zijn immers de Schriften die van Christus getuigen! We zien Hem gaan, op de weg van toegewijde liefde aan de wil van Zijn Vader. Op de weg van zelfverloochening, zelfopofferende liefde en kruisdragen. De Heiland volgen op die weg, dat is onmogelijk in eigen kracht. Dat is alleen mogelijk in geloofsverbondenheid met Hem en in diepe afhankelijkheid van Hem. Biddend: *'Heere, wees mijn Gids, op heel mijn levenspad (...) Ga stap voor stap mij voor'*.

Verder impliceert 'volgen' ook: Het stuur uit handen geven. God de weg laten bepalen, zoals Israël in de woestijn ook niet zelf de route uitstippelde. Wie het licht volgt, is geen eigen baas meer, zoals Petrus dat moest leren: *'Een ander zal u omgorden en u brengen waar u niet heen wilt (...) Volg Mij!'* (Joh. 21:18-19). Dat gaat zo radicaal tegen ons vlees in. Maar wat is het heilzaam!

Beloofte

Het tweede Ik ben-woord besluit met een belofte: *'Wie Mij volgt zal beslist niet in de duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben'*. Wie weigert om Jezus te volgen, verkeert in het duister en bewandelt een weg die eindigt in 'de buitenste duisternis', en niet in het licht van de vreugde (Mt. 25: 23, 30). Dat is de donkere en aangrijpende keerzijde van

dit Ik ben-woord. Maar wie de Heiland volgt, zal het licht van het leven hebben.

In het Oude Testament heeft 'licht' onder meer te maken met *bevrijding*. Denk aan de bekende tekst in Jesaja 9:1, waar het gaat om bevrijding van de overheersing door de vijand: *Het volk dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien*. Zo is Jezus het licht, dat bevrijdt. En daarom is het geen toeval, dat de geschiedenis van de overspelige vrouw (8:1-11) precies een plek heeft gekregen tussen het Loofhuttenfeest (Joh. 7) en het Ik ben-woord (8:12). Deze geschiedenis laat zich lezen als een illustratie bij het Ik ben-woord. Deze vrouw heeft overspel gepleegd en is op heterdaad betrapt (8:4). Over haar straf hoeft niet gediscussieerd te worden, want die is wettelijk bepaald: Doodstraf door steniging (Lev. 20:10, Deut. 22:22). Kortom: De overspelige vrouw leeft met de dood voor ogen.

Wanneer alle beschuldigers afgedropen zijn, staat de overspelige vrouw oog in oog met Jezus. En Hij zegt haar: *Ga heen*. De Heiland stenigt haar niet. Dat was ook niet Jezus' taak, want alleen de *getuigen* van het overspel moesten de straf ten uitvoer brengen. Maar oog in oog met de Heiland, na die vreselijke nacht van doodsangst, gaat de zon op. En terwijl de overspelster het voorhof der vrouwen afloopt, terwijl de zon opkomt, zegt de Heere Jezus: 'Zo ben Ik het zonlicht voor de wereld'. Jezus bevrijdt van de *schuld* van de zonde ('Ga heen!'). Maar Jezus doorbreekt

ook de *macht* van de zonde, want Hij zegt tegelijk: '*... en zondig niet meer*'.

Daarmee komt ook een andere functie van het licht in beeld: Het Licht der wereld *ontmaskert* (vgl. Ef. 5:13). De zonde van de overspelige vrouw wordt blootgelegd, maar vooral ook de huichelarij en schijnvroomheid van de Schriftgeleerden en de Farizeeën. Wanneer het licht schijnt in onze duisternis, komt aan de dag, wie wij zijn voor God. Confronterend, maar ook zo heilzaam! Want de Heere Jezus onthult onze zonden niet, om ons te stenigen, maar om ons ervan te bevrijden (vgl. Joh. 3:17). '*Ga heen en zondig niet meer*'. Paulus zou zeggen: '*Wandel als kinderen van het licht*' (Ef. 5:8). Dat is pas leven! (Vgl. Joh. 17:3). Door het licht en in het licht dat de Heere Jezus is, komt een mens tot zijn levensbestemming! En op zijn eeuwige bestemming.

Want zoals Israël achter de wolkkolom veilig aankwam in het beloofde land, zo komen allen die Jezus volgen vast en zeker thuis in het hemels Kanaän. Al gaat het hier vaak door de nacht van strijd en zorgen, in het Nieuwe Jeruzalem is alle duisternis voorgoed verleden tijd. Want dat is de stad die de zon en de maan niet meer nodig heeft om haar te beschijnen, *want de heerlijkheid van God verlicht haar en het Lam is haar kaars. En de volken die zalig worden, zullen eeuwig in dat licht wandelen* (Openb. 21: 23, 24).

Gespreksvragen:

1. Welke aspecten zitten er allemaal aan 'licht'? Welke (nog niet genoemde) Bijbelgedeelten waarin het over 'licht' gaat, zou u verder bij dit tweede Ik ben-woord willen betrekken?
2. 'Wie Mij volgt...', zegt de Heere Jezus. Wat houdt dat *volgen* precies in? Is voor een christen in alle situaties duidelijk welke weg hij moet gaan? Hoe maakt u keuzes in uw leven?
3. Hoe wandel je in de duisternis en hoe kom je daar uit? Betrek hierin bijv. Efeze 5:1-21 (met name vers 8, 11, 13-14).
4. In Johannes 3:20 gaat het over mensen die het licht *haten*. Waar ziet u deze houding in Joh. 8:1-12? Op welke wijze komt u deze houding in onze tijd tegen?
5. Het is opvallend dat de Heere Jezus in het Evangelie niet alleen zegt 'Ik ben het licht der wereld', maar ook: 'Gij zijt het licht der wereld' (Matth. 5:14). Wat hebben deze teksten volgens u met elkaar te maken?
6. 'Het licht des levens hebben'. Heeft dat volgens u vooral met de eeuwige heerlijkheid te maken, of ook met het hier en nu? Op welke manier?

Van de voorzitter...

Ds. W. WESTLAND

Ons blad

Op de Huishoudelijke vergadering kwam de vraag naar "restyling" van onze Hervormde Vaan. Bij de stand op de Zendingsdag van de G.Z.B. werden dezelfde geluiden gehoord. Dan merk je, dat de tijd snel gaat en de dingen snel veranderen. Ik weet nog goed, hoe we een aantal jaren geleden heel voorzichtig met restyling begonnen. Een student van de CHE te Ede maakte er een studieopdracht van. Dan zou het ook niet te veel kosten.

Nu hebben we op de bestuursvergadering een presentatie gekregen van Dhr. Diepeveen uit Veenendaal, een deskundige jongeman op dit gebied. De plannen worden nu nader uitgewerkt, en we hopen in het nieuwe jaar met een frisse, eigentijdse uitgave te komen. Wat de inhoud betreft: we gaan gewoon verder met de bijbelstudies etc. Ook voor onze Hervormde Vaan geldt: Neem en lees! En wellicht is straks de nieuwe uitgave een goede gelegenheid om ons blad door te geven aan anderen.

25 Plus

Al eerder gaf ik aan, dat we samen met onze Hervormde Vrouwenbond een activiteit willen organiseren voor onze jongvolwassenen. Inmiddels is er vanuit de doelgroep een commissie gevormd, die enthousiast bezig is om een Ontmoetingsdag in januari te organiseren. We hopen dat het gaat lukken. Nadere berichten volgen nog. We wensen deze commissie 25 Plus van harte sterkte en Gods zegen bij de voorbereidingen.

Bondsdag

In deze Hervormde Vaan nog een laatste opwekking om naar de Bondsdag in Putten te komen.

Elders in dit nummer vindt u het programma, en enkele aanwijzingen van de 2e secretaris. We zijn blij, dat onze regelingscommissie o.l.v. dhr. G. Dijkgraaf weer actief wil zijn, en we hopen dan ook, dat dit jaar weer alles goed zal verlopen. We zien uit naar de lezingen en de vraag-besprekingen. Het thema is: Ik geloof in God de Zoon. Laten we erom bidden, dat deze dag vruchtbaar mag zijn voor ons geloofsleven. Opdat we mogen toenemen in de kennis van onze Heere Jezus Christus (2 Petrus 3:18). Laat het een dag van bezinning en ontmoeting zijn. We hopen tot ziens in Putten!

Groet

Een hartelijke groet aan u allen, mede namens de andere bestuursleden.

In the picture

Ds. P.J. TEEUW

Geloven in Nederland

Een nieuw blad. Ik kreeg het kennismakingsnummer toegestuurd. Inspiratie magazine 'Geloven in Nederland'. In 'Van de Redactie' lees ik het volgende: 'Voor grote groepen Nederlanders wordt godsdienst steeds minder voorstelbaar. Met dit tijdschrift willen we daar een tegenwicht aan bieden. We laten mensen zien voor wie geloven wel relevantie heeft en op welke manier zich dat uit. Dat kan vol overtuiging zijn, maar ook zoekend of niet-wetend'. Uit de inhoud blijkt dat men aan allerlei vormen van spiritualiteit ruimte wil geven. Treffend vond ik een vraaggesprek met pastor Aart Mak. Aan de foto te zien een broer van de bekende Geert Mak. Dit vraaggesprek staat, denk ik, model voor veel mensen, die zich gelovigen noemen, maar afstand genomen hebben van het klassieke geloof zoals dat verwoord wordt in onze belijdenisgeschriften. Aan hem wordt gevraagd:

Waar geloof jij heilig in?

'Elk mens is een parel in Gods ogen' (woorden van Henri Nouwen). Deze woorden raken me en drijven me in mijn werk om mensen te helpen het leven te hanteren, te ordenen. We maken het leven vaak veel te ingewikkeld'.

Is een leven zonder geloof voor jou denkbaar?

'Nee, want het is er permanent. Het benoemen van gevoelens, paradoxen, complexen. Het verlangen naar eenvoud. Soms deel je dat met anderen via de radio of in de kerk. Daarbij heb ik de 'afwijking' te geloven dat wij, wanneer we hier geboren worden, ergens vandaan komen, uit een eerder bestaan. Als we sterven keren we daarheen terug. Er lopen veel mensen verloren rond die dit ook zo beleven. Vandaar mijn hartstocht voor het paranormale. In de kerk is teveel angst voor het onbekende'.

Hoe geef je hier vorm aan in je leven?

'Ik preek graag over ons "mens-zijn", niet over hoe je God moet zien. God is een geheim waarover wij protestanten vaak veel wisten te zeggen. Zoveel dat we het mysterie kwijtraakten. Juist naar het mysterie verlangen mensen, ook vandaag'.

Welke rol speelt God hierbij?

'God is mijn innerlijke gesprekspartner. Ik ben te klein om te beseffen wie God is. Maar ik blijf praten. Woorden zijn voertuig voor wat mij beweegt. Er is veel onrust in mij. Ook boosheid over wat er gebeurt, over het onoverzichtelijke, het egoïsme in deze warrige wereld. Ik kies voor de rand van de kerk, maar ik houd ook van de kerk, zie het als een plek waar je elkaar niet beoordeelt op geld, stand of sekse. Dat betekent ook een appel op mij. Noem het roeping'.

Het bovengenoemde geeft, denk ik weer, hoe veel mensen met geloof bezig zijn. Geloven is iets mysterieus geworden, gericht op de medemens. Ook in het verdere gesprek geen woord over de Heere Jezus, het verzoeningswerk, over de vaste beloften van God, over de zekerheid van het heil enz. Eigenlijk is geloven op deze manier iets van de mens zelf. Daarom mag een ieder het geloof op zijn of haar manier beleven. Of er behoefte is aan zo'n nieuw tijdschrift kan ik niet beoordelen, daar zal wel onderzoek naar gedaan zijn. Maar het is wel leerzaam, zeker ook voor predikanten, om op deze manier te lezen hoe velen in Nederland hun 'geloof' beleven. Maar dan besef je des te meer hoe 'vreemd' dat geloof geworden is dat verwoord wordt in Zondag 7 van onze Catechismus. Het is dan ook genade dat geloof te beoefenen. Maar het is wel het ware geloof. En daar komt het op aan.

Hier evt. voorwoord

WIJLEN Ds. H. VISSER

(Foto: Barneveldse Krant)

Maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen, door Welke wij roepen, Abba, Vader.

Romeinen 8 : 15

Paulus ziet de gemeente der christgelovigen gesteld in het bezit van de Heilige Geest. Het doel van de Heilige Geest is de kinderen Gods te leiden. Waarheen? Niet in de vrees, maar in het leven met en de blijdschap in de Heere. De Geest werkt onderscheidenlijk in het hart van Gods kinderen. Er is een tijd dat de Heilige Geest door Zijn overtuigende kracht de eisen van Gods Wet doet verstaan. Maar men moet zich daarbij geen verkeerde voorstelling vormen. Gij hebt niet ontvangen de geest der dienstbaarheid, of - en dat zegt Paulus eigenlijk de geest der slavernij, die u in angst en vrees gebonden houdt, zonder uitzicht. Een slaafse vrees, die zich kenmerkt door angstig makende vragen als: heb ik wel zondekennis genoeg? Ben ik ernstig genoeg, schrei ik wel voldoende om mijn zonden, is mijn verlangen naar God op peil? Ben ik wel aan de maat? Gij hebt niet ontvangen de geest om angstig bij uzelf te zoeken en vanuit uzelf met God in het reine te komen, uw eigengerechtigheid op te richten. Dat is de bedoeling van de overtuigende Geest Gods niet. Niet om u naar uzelf toe te leiden, maar Hij maakt u in uzelf arm, om u uit - uzelf - uit te leiden. Om u overtuigd van uw eigen hopeloosheid en hulpeloosheid naar Christus te brengen.

Zo krijgt het woordje „maar”, waar onze tekst mee begint, zijn rijke en volle betekenis. Het vormt een tegenstelling met het voorgaande. Maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen. Nu Christus het offer voor de zonde heeft gebracht, zijn er van onze kant geen offers meer nodig. Alleen Gods eeuwige zondaarsliefde beweegt Hem om zondaren genade te bewijzen. Daar-

bij neemt de Geest der aanneming tot kinderen een belangrijke plaats in. De aanneming tot kinderen geschiedt omwille van de Zoon. Hij is de eniggeboren Zoon van God, en wij worden om Zijnentwil tot Gods kinderen aangenomen.

Zo leert de Geest ons onszelf kennen als vloekwaardigen - niet Mijn volk - en Hij leert ons Christus kennen als Borg en Zaligmaker. De Geest leidt ons naar de Zoon. De Zoon leidt ons naar de Vader, die mij, arme zondaar om Christus' wil aanneemt; in Zijn Vaderarmen sluit. Hoe word ik een kind van God? Door aanneming tot kinderen in Christus Jezus. De eeuwig geldende gerechtigheid van Christus geldt nu ook mij, die schuldig en leeg voor Gods aangezicht belijdt: ik ben niet waardig Uw zoon genaamd te worden. Omdat de Zoon de prijs betaalde, spreekt de Vader vrij en de Geest verheerlijkt Christus in mijn hart. De Heilige Geest, Die mij totaal van mezelf afbrengt, voert mij door het Woord binnen het genadebereik, het krachtenveld van de Zoon van Gods liefde.

Wat een rust is dát! De Geest neemt mij het eigen werk uit handen en met dit werk ook de vrees. Uit genade zijt gij zalig geworden, en dat niet uit u, het is Gods gave. Welk een blijdschap is dát! Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onze Heere Jezus Christus. God verklaart openlijk dat Hij mij aangenomen heeft, en aannemen zal als Zijn wettige zoon en erfgenaam. Als had ik nooit zonde gedaan. Er zit niets meer tussen God en mij. Als was er nooit iets voorgevallen tussen de Vader en de verloren zoon. Nog sterker zal ik het u vertellen, zegt de Heidelberger Catechismus: al had ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft. Hier waren we totaal ontluiserd, van alle leven beroofd.

In de liefde Gods krijgt al onze eigendunk de genadeslag, voor eens, en in feite voorgoed! Kan dit zomaar? Nee, niet zomaar, maar in zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem. En hoewel dit kindschap menigmaal een fel bestreden zaak is, houd ik het nochtans in het geloof, dat de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, voor waarachtig wat God gezegd heeft: Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijn. U durfde het niet aan. Maar de Geest spoorde u aan en fluisterde het in uw hart: Abba, lieve Vader. Hij denkt aan het vaderlijk meêdogen, waarop u biddend pleit. Welnu, zegt Paulus tegen de christenen in Rome, die Geest hebt gij ontvangen. De Geest der vrijmoedigheid en des geloofs. Ontvangen, dat is gekregen, helemaal voor niets, en op Immanuëls kosten. Hij van God verlaten, opdat wij tot God zouden genomen en nimmermeer van Hem verlaten worden. Woorden om te spellen, de moeite waard om ze te gelóven. Hebt gij de Heilige Geest ontvangen?

De Geest der aanneming tot kinderen, Die u verzekert dat God, de Vader van onze Heere Jezus Christus u aan Zijn Vaderhart drukt. God zelf verklaart het door Zijn dierbare Geest. Hoe bestáát het? God verklaart het.

Omdat Ik Mijn Zoon, Die Ik zo zielslief heb, de Vadernaam op Zijn lippen heb laten besterven, mag u die Vadernaam spellen, er van zingen, aanbidden.

U, die het niet waard bent en toch te horen krijgt:

Geen vader sloeg met groter mededogen.

*Op 't teder kroost, ooit zijn ontfermend' ogen,
Dan Israëls Heer' op ieder die Hem vreest.*

Abba, lieve Vader!

Hervormde Vaan, augustus 1987

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2011

De volgende wijzigingen doorvoeren:

De MV "Onderzoekt de Schriften" te Hierden (blz. 17) heeft een nieuwe voorzitter: ds. J. den Dikken, Laan 113, 8071 JJ Nunspeet; en een nieuwe secretaris dhr. J. van de Brink, Hoge Varenweg 5, 3849 RG Hierden.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Bondsdag 2012

Hier is weer de jaarlijkse informatie voor u/jou als trouwe bezoeker van onze Bondsdag, maar ook voor u/jou die we tot nu toe niet op deze bijzondere dag hebben ontmoet. We staan immers voor de 72^e Bondsdag in het 79-jarig bestaan van onze Hervormde Mannenbond. Hartelijk welkom op D.V. zaterdag **27 oktober a.s.** in de Oude Kerk te Putten. Onze Bondsdag is in de loop der jaren uitgegroeid tot een goede traditie die we niet graag willen missen. Velen zien weer verlangend uit naar de Bondsdag. Iedereen wordt hartelijk uitgenodigd. De kerk is ook telefonisch bereikbaar via de koster dhr. A.B. v.d. Bor, tel. 0341-353583 of 360281 of 06-53930513.

Op de achterzijde van ons blad staat het centrale thema van deze dag "**Ik geloof in God de Zoon.**" De regelingscommissie heeft, o.l.v dhr. G. Dijkgraaf, zich weer goed ingezet. Raambiljetten zijn verzonden naar de plaatselijke secretaris met het verzoek deze op een in het oog lopende plaats op te hangen. Ook de uitnodigingen met de agenda zullen door de plaatselijke besturen aan de leden worden doorgegeven met een woord van hartelijke aanbeveling. Het is ieder jaar een grote vreugde de Bondsdag te mogen beleven om samen te luisteren en te zingen. Leden die nog nooit geweest zijn worden aangeraden deze bijzondere dag nu eens bij te wonen.

Organisatorisch moet alles natuurlijk goed geregeld zijn, zodat u zich op uw gemak voelt. De leden van de regelingscommissie zijn herkenbaar door een identiteitsplaatje met het opschrift "regelingscommissie" op de rever van hun colbert.

Hier volgen enkele mededelingen voor de Bondsdag.

1. Vervoer

De Oude Kerk is te bereiken met het openbaar vervoer. Als u met de trein komt stapt u uit op het perron Putten. Vandaar kunt u met buslijn 107 (richting Ede) om 8.39 uur en 9.39 uur naar het centrum van Putten. U moet dan uitstappen bij de halte verpleeghuis "Elim" aan de Engweg, dan is het nog slechts enkele minuten lopen naar de Oude Kerk. Komt u met eigen vervoer dan neemt u op de snelweg A28 de afslag "Strand Nulde". U volgt dan de borden Putten. In Putten volgt u "parkeren De Aker". U rijdt via de Papiermakersstraat naar de ruime parkeerplaats achter het gemeentehuis. (vrij parkeren). Voor het gebouw "De Aker" mag max. 2 uur vrij geparkeerd worden.

2. Gebouw "De Aker"

In gebouw "De Aker" aan het Fontanusplein 2 treft u in de hal de regelingscommissie achter de balie. U kunt daar terecht voor uw eventuele vragen. Tevens wordt u in "De Aker" de gelegenheid geboden om tegen individuele betaling koffie of iets anders te gebruiken. Er is een garderobe, echter zonder toezicht. In de nabijheid van de balie

staat de boekentafel van de IZB. Van harte aanbevelen. Ook "De Aker" is telefonisch bereikbaar via de manager dhr. H. Slurink. Tel. 0341-351887 of 06-10001950.

3. Gebruik van de lunch

Als u zich heeft opgegeven voor de lunch, dan bent u in het bezit van een lunchbon. Deze bon moet u bij het betreden van **de grote zaal** in "De Aker", waar de maaltijd genuttigd wordt, afgeven aan de regelingscommissie. Zorgt u er voor uw bon gereed te houden, want dat bevordert de doorstroming van de vele lunchgebruikers. U wordt verzocht via de **linkerdeur** naar binnen te gaan. De secretaris van elke vereniging is geïnformeerd over de prijs van de uitgebreide koffietafel voor slechts € 11,50. De lunch wordt aangeboden door de opstelling van twee "lopende buffetten" langs enkele tafels.

De deur aan de **rechterzijde** is voor hen met eigen lunchpakket Zij kunnen gebruik maken van de andere lokaliteiten om daar de lunch te nuttigen. Daar wordt ook een buffet opgesteld. Broodjes, koffie, frisdrank is daar verkrijgbaar.

4. Referaten

De gehouden referaten op deze Bondsdag zijn weer te koop tegen de contante betaling van € 2,00 bij de regelingscommissie achter de informatiebalie.

5. Machtiging

In het programma, dat op de bank ligt in de kerk, treft u een eenmalige machtiging aan. Deze kunt u eventueel gebruiken voor de collecte.

6. De Oude Kerk

De bezoekers van de Bondsdag worden verzocht plaats te nemen op de begane grond (850 zitplaatsen). De galerijen zijn niet toegankelijk, dit vergemakkelijkt het collecteren en het ophalen van de schriftelijke vragen na de referaten. De eerste rijen recht voor de preekstoel zijn gereserveerd voor de genodigden. Wilt u deze vrij laten? Tijdens de middagbijeenkomst is er een (korte) zangpauze. Het is de bedoeling dat u dan blijft zitten. Natuurlijk kunt u, indien nodig, wel van de gelegenheid gebruik maken om naar het toilet te gaan. In de kerk is slechts één toilet.

7. Opname CD

Er wordt een opname gemaakt van de hele dag. U kunt deze bestellen bij de regelingscommissie. Er ligt een intekenlijst klaar bij de balie. U betaalt contant € 10,00 (all in). T.z.t. wordt u de opname (3 CD's) toe gezonden.

We bidden en hopen op een gezegende dag, goede ontmoetingen en op een goede en trouwe opkomst van onze leden.

U weet: **Iedereen is hartelijk welkom!!**

C.D.G (2^e secr.).

VERZOEK

De regelingscommissie verzoekt de secretarissen tijdig opgave te doen van de te bestellen lunches.

We ontmoeten elkaar graag op D.V. zaterdag 27 oktober a.s. in Putten om te luisteren, te zingen en de onderlinge band te versterken.

Een goede en gezegende
Bondsdag toegewenst.

Boekbesprekingen

Wijlen ds. H. Visser: "**Geloven in de branding van de twijfel.**" Uitgeverij: Den Hertog, Houten. Gebonden, 131 pag. Prijs € 14,90.

De auteur, wijlen ds. H. Visser, onze oud voorzitter, wil in dit boek een poging doen een pastorale handreiking te bieden aan iedereen die te kampen heeft met twijfels en onzekerheid, hoe dan ook. Wie heeft er geen twijfels? Dwaasheid is het om houvast te zoeken in je eigen twijfels, of in het feit dat "iedereen twijfelt." Hoe was dat in het leven van Maarten Luther? Hij wil uit eigen ervaring ons een gids zijn. Een gids om te leiden uit het moeras van de twijfel op de weg naar omhoog. De reformator formuleert het radicaal: "Wat God Zelf zegt en leert, moet geloofd en geleerd worden, wie dat niet wil, is een ketter." Met geloof bedoelt hij schriftuurlijk geloof. Hij staat schouder aan schouder met allen, die met hem een even kostbaar geloof in de rechtvaardigheid van onze God en Zaligmaker verkregen hebben. We zien Luther in zijn geloofsaanvechtingen niet alleen in het hart, maar wij zien hem ook in de geestelijke wapenrusting naast ons staan. Luther weet waar hij het over heeft. Hij heeft de intensiteit van die aanvechtingen ondervonden en kan tot op vandaag zijn broeders en zusters in Christus bijstaan. De Heere kan en wil vertroosten, bemoedigen en zelfs vergeving uitdelen. In een tiental hoofdstukken stelt de auteur het aangevochten geloofsleven aan de orde, hij doet dat aan de hand van voorbeelden van Maarten Luther. De scribent schrijft over de realiteit, de karakteristiek, de auteur van de geloofsaanvechting, maar ook over de omvang en de aspecten van geestelijke aanvechtingen. Boeiend is het hoofdstuk over Geloven, hoe doe je dat? Enkele citaten daaruit: "Duidelijk mag zijn dat geloven een gevecht is tussen onze menselijke trots en de ootmoed waarmee men zich aan Gods genade leert overgeven... Deze strijd hoeft niet voor ieder christen even diep en heftig te zijn. De ene keer heb je geen zondekennis genoeg. Een volgende keer bid je niet genoeg. Geloof is geloof in Christus. Dus niet: ik geloof wel, maar Christus ken ik niet. Hoe velen houden zich daarmee ook vandaag

niet op de been?" Dit leerzame boek wordt hartelijk aanbevolen.

M.P.

Jacob Hoekman: **Zonen van Ismaël**. Rode draden in de christelijke beoordeling van de islam.

Paperback uitgegeven door De Banier, 256 pag, prijs € 16,90.

Als Mohammed in de zevende eeuw de islam sticht, gooit hij het wereldbeeld van menig christelijk theolog omver. Hoe kan het dat

er eeuwen na de komst van Christus nog een grote godsdienst ontstaat? Een godsdienst die veel dingen deelt met het christelijk geloof, maar die tegelijkertijd de kern ervan glashard ontkent?

Dit helder geschreven boek verkent de antwoorden die het christendom de achterliggende veertien eeuwen op deze vragen heeft gegeven. De lezer wordt uitgedaagd zelf een visie te vormen op de islam. Om de islam tegen te komen behoeven we niet meer naar het buitenland, deze wereldgodsdienst is te vinden naast onze deur. Misschien passeert u op weg naar een vergadering van uw mannenvereniging een moskee. Ongeveer een miljoen moslims zijn onder ons. Goed om ons in hen te verdiepen. Wie zijn ze, wat geloven ze, is hun Allah dezelfde als onze God?

Hoe dacht men vroeger en hoe denkt men vandaag over de islam?

Degenen die er het eerst mee te maken kregen zijn de bekende kopten in Egypte en de christenen in Syrië. En niet te vergeten Joden in Jeruzalem. Waar de tempel stond wordt de rotskoepel gebouwd in 692.

Was de islam een tijdelijke straf van God? Moest je de islam zien als christelijke ketterij? Hoe dachten Luther en Calvijn over dit gevaar uit het oosten? Luther noemde Mohammed de duivel in eigen persoon, maar de paus is het slechtst. Luther las de Koran in het Duits. Calvijn zag Mohammed en de paus als de twee horens van de antichrist.

In hoofdstuk 4 van het boek gaat het over de islam en de Nadere Reformatie. Uit die tijd is het gevleugelde woord: "Liever Turks dan Paaps". Wij zeggen dat bijv. Voetius niet meer zo gemakkelijk na. Hoornbeek vond zending onder moslims nodig. Hij kreeg later zijn zin. Het Reveil was bewogen met de volgelingen van de profeet. Aandacht voor het Joodse volk en de moslims gingen samen op. Er kwam zelfs een zeker optimisme, maar Kuyper moest constateren dat zending onder moslims veelal ploegen is op rotsen.

De laatste 3 hoofdstukken gaan over de moderne tijd. Volgens de schrijver bestaat er binnen de kerken veel onkunde ten aanzien van de islam. Daarom goed dit boek te lezen en te bestuderen en moslims de liefde van Christus te tonen, waar mogelijk.

A.D.G.

Overlijdensberichten

*De Heere is mijn Herder,
mij zal niets ontbreken*
Psalm 23 : 1

Na afnemende krachten is toch nog onverwacht overleden ons trouw meelevend lid

GERRIT VELDUIZEN

Geboren 2 oktober 1934
Overleden 20 september 2012

Wij wensen zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen Gods nabijheid en troost toe.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging Calvijn te Westbroek

Westbroek, september 2012

Op Zijn tijd heeft de Heere tot zich genomen ons gewaardeerde lid en secretaris

HENDRIK TIMMER

in de leeftijd van 80 jaar.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie in hun verdriet.

Bestuur en leden van de mannenvereniging
Guido de Brès te Harderwijk

Harderwijk, 28 augustus 2012

De God des heils wil mij ten herder wezen
Ps. 23 : 1

Met verslagenheid hebben wij het bericht ontvangen van het plotseling overlijden van ons trouw en meelevend lid

AAD VAN HERK

op de leeftijd van 56 jaar.

De Heere vertrooste en sterke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Mannenvereniging
"Onderzoek de Schriften"
Klaaswaal

21 september 2012

BOND VAN HERVORMDE MANNENVERENIGINGEN OP G.G.

UITNODIGING

voor de

BONDSDAG 2012

D.V. OP ZATERDAG 27 OKTOBER A.S.

in de OUDE KERK TE PUTTEN

Aanvang: 10.00 uur

Thema: *„Ik geloof in God de Zoon”*

AGENDA:

1. Opening door de 1e voorzitter, ds. W. Westland
2. Referaat door ds. M. Messemaker te Woudenberg:
„De Persoon van Christus”
3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Hare Majesteit de Koningin.
4. Bespreking van de ingekomen vragen.
5. Sluiting morgenvergadering door de 1e secretaris ds. J. van Dijk.
6. PAUZE van 12.00-13.30 uur.
7. Opening middagvergadering door de 2e voorzitter ds. J.P. Nap.
8. Referaat door ds. J. Westerink op Urk:
„Het werk van Christus”
9. Zangpauze.
10. Bespreking van de ingekomen vragen.
11. Sluiting door ds. A.D. Goijert.

N.B. De vragen kunnen schriftelijk worden ingeleverd.

Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

Iedereen is hartelijk welkom!

C.D.G. (2e secr.)